

κὰς καὶ προσωπικὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐργάζεται ὅς τις θέλει νὰ ζῇ ἀξίως τῆς ὁποίας ἔλαβε λογικότητα, καὶ συμφώνως μὲ τοὺς θεῖους καὶ φυσικοὺς νόμους· ἐπειδὴ πλησίον τῶν ἀρετῶν στέκονται αἱ κακίαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ σχῆμα ἀπατηλὸν καὶ ψευδὲς προσοπεῖον, ἃς δεῖξωμεν τώρα τὸ δύσμορφον αὐτῶν, διὰ νὰ ἐλευθερώωνται, εἰ δυνατόν, οἱ ἀπατημένοι, καὶ νὰ προσέχωσιν, ἔσοι δὲν ἔπεσαν ἀκόμη εἰς τὴν ἀπάτην.

Κακία λέγεται ὅ,τι εἶναι ἐναντίον εἰς τὴν ἀρετὴν· καὶ καθὼς ἡ ἀρετὴ θεωρεῖται εἰς τὰ ἐκούσια, οὕτω καὶ ἡ κακία (1). Εἶναι δὲ πολλαὶ κακίαι τόσον πλησιάζουσαι εἰς τὰς ἀρετὰς, ὥστε φαίνονται τρόπον τινὰ χωρισμέναι ἀπὸ μίαν γραμμὴν· παραδείγματος χάριν, ἡ φιλαργυρία εἶναι ἐναντία εἰς τὴν ἐλευθεριότητα καὶ ἀγαθοποιίαν, πλησιάζει ὅμως εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἥτις εἶναι ἀρετὴ. Ἐκ τού-

του

---

(1) Τὰ γὰρ ἐκούσια αἰσχροὶ καὶ κακά, οὐ φακτά· οὐδὲ τὰ ἀγαθὰ, ἐπαινετὰ, ἀλλὰ τὰ ἐκούσια. (Ἀριστοτέλ. Εὐδημ. Βιβλ. β'. Κεφ. ια'.)

ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'. 133

του συμβαίνει πολλάκις νὰ ἀπατᾶνται καὶ ἄλλοι κριτικώτατοι καὶ φιλοσόφοι εἰς τὴν περὶ τούτων κρίσιν, καὶ νὰ ἐκλαμβάνωσι τι- νὰ φιλόργυρον, ὡς οἰκονόμον, καὶ τὸ ἐναντίον. Πρέπει λοιπὸν νὰ διακρίνωμεν προσεκτικῶς τοὺς χαρακτήρας ἐκάστης, καὶ πρὸς τούτοις τὴν κατάστασιν τῶν προσώπων καὶ τὰς περι- στάσεις, διὰ νὰ μὴν ἀπατώμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Κακία εἰς Θεόν.

Ἀσέβεια.

Πᾶσα κακία εἶναι ὕβρις εἰς τὸν Θεόν· διότι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸ λογικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὸ μεταχειρίζεται ὀρθὸν ὁδηγὸν εἰς τὰς κρίσεις καὶ ἐπιχειρήσεις του, καὶ νὰ ζῇ συμ- φώνως μὲν αὐτὸ καὶ μὲν τὴν θέλησιν τοῦ Δη- μιουργοῦ, ἢ γουν κατ' ἀρετὴν· ἰδιαίτερα ὅμως κακία εἰς Θεὸν εἶναι ἡ ἀσέβεια. Λέγεται δὲ Ἀσέβεια πᾶσα ἀπρεπὴς ἰδέα, προαίρεσις, καὶ πράξις, ἐκουσίως καὶ ἐν γνώσει ἀποτεταμένη εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν ἀσέβειαν περιλαμβάνου-
ται

ται καὶ τὰ γινόμενα ἁμαρτήματα εἰς τὰς γονεῖς καὶ εἰς τὴν πατρίδα. (κ) ὁ δὲ μετὰ Θεὸν, οὗτοι εἶναι οἱ προνοηταί μας, καὶ οἱ πλαστοουργοί, καὶ εἶπω οὕτω, τῆς ἡθικῆς μας ὑπάρξεως. Ἐν τούτῳ, συμπεραίνεται πόσον μεγάλη εἶναι ἀμοιβαίως καὶ τὰ χρέη τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα των, καὶ τῆς πατρίδος πρὸς τοὺς πολίτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Κακία εἰς ἑαυτόν.

Ἀμέλεια τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος.

Ἄν θεωρήσωμεν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν πρώτην φυσικὴν του κατάστασιν, στερημένον πάσης πολιτικῆς κοινωνίας, αἱ χρεῖαι του πρέπειν εἶναι πολλὰ ὀλίγα. Κοπιᾶζει καὶ συλλογίζεται, ὅσον μόνον ἀπαιτεῖ ἢ πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαία τροφή του καὶ ὑπεράσπισις ὁ πρόνοιαν τοῦ μέλλοντος δὲν ἔχει, οἰκονομίαν τοῦ

πα-

(ε) Ἀριστοτέλ. περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'. 227

παρόντος δὲν κάμνει, χρέη πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους δὲν αἰσθάνεται. Καθὼς λοιπὸν αἱ σχέσεις καὶ αἱ χρεῖαι τοῦ εἶναι περιορισμέναι, οὕτω καὶ ἡ γύμνασις τοῦ πνεύματος καὶ σώματός του. Αὕτη ὅμως ἡ ἀμέλεια, ἡ καλήτερα νὰ εἴπω, ἀναισθησία, δὲν εἶναι κακία οὔτε ἀμάρτημα εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς οὐδὲ εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν. Εἰς ἐπεῖνον δὲ, ὅστις γεννᾶται εἰς πολιτικὴν κοινωνίαν μᾶλλον ἢ ἥττον τελειοποιημένην, ὅς τις ἔχει συγγενεῖς, φίλους, πατρίδα, γένος, χρέη θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ, χρεῖας προσωπικὰς διαφόρους, εἰς τὸν τοιοῦτον εἶναι κακία ἀσυγχώρητος τὸ νὰ ἀμελῇ τὴν καλὴν ἀνάπτυξιν τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν του δυνάμεων, μένων παντάπασιν ἀτεχνος ἢ κακότεχνος καὶ ἀνεπιστήμων διὰ τὴν ὀκνηρίαν του, ἢ ἀσθενῆς διὰ τὴν κατάχρησιν ἢ ἀμέλειαν τοῦ σώματός του. Ἀμαρτάνει εἰς Θεόν, διότι μεταχειρίζεται κακῶς τὰ δῶρα τῆς θείας του προνοίας καὶ ἀγαθότητος, τὰ ὅποια ἔλαβε διὰ νὰ τὰ μεταχειρίζεται καλῶς. Ἀμαρτάνει εἰς ἑαυτὸν, διότι δυστυχεῖ, δυνάμενος νὰ τύχῃ ἀναλόγως μὲ τὰς φυσικὰς του δυνάμεις

καὶ

καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν του κατάστασιν. Ἄμαρ-
τάνει καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, διότι γίνεται εἰς
αὐτοὺς ὀχληρὸς, καὶ τοὺς ἀδικεῖ, μὴν ἐκπλη-
ρῶν τὰ κοινωνικὰ χρέη.

Ἄσωτία.

Ἄσωτία λέγεται ἡ γινομένη ὑπέρμετρος
ἀνάλωσις τῶν χρημάτων εἰς ὅσα δὲν πρέπει,
καὶ ὅταν δὲν πρέπη (1). Εἶναι λοιπὸν κα-
κία βλαπτικὴ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἄσωτον καὶ
εἰς τοὺς ἄλλους. Ἰὰ μεταλλικὰ χρήματα ἐ-
πενοήθησαν καὶ εἰσήχθησαν εἰς τὴν ἀνθρώ-
πινον κοινωνίαν, ὡς τὰ πλέον ἐπιτήδεια πα-
ραστατικά τῆς τιμῆς τῶν φυσικῶν καὶ τεχνι-
κῶν προϊόντων, διὰ νὰ εὐπολύρωσι τὰ συναλ-
λάγματα τῶν ἀνθρώπων. Ὅς τις δὲ ἐξοδεύει
ἄσω-

(1) Ὅ, τε γὰρ ἄσωτός ἐστιν ὁ ἀναλίσκων εἰς ἄ-
μη δεῖ, καὶ πλείω ὢν δεῖ, καὶ ἕτε μὴ δεῖ. (Ἀριστο-
τέλ. Ἠθικ. Βιβλ. α'. Κεφ. κδ'.) — Ἐπι δ' ἄσωτος ὁ
πρὸς ἅπασαν δαπάνην ὑπερβάλλων. (Ἀριστοτέλ. Εὐ-
δαιμ. Βιβλ. β'. Κεφ. γ'.)

ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'. 239

ἀσώτως τὰ μέσα ταῦτα τοῦ ζῆν (1), κατὰ πολλοὺς τρόπους ἀδικεῖ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἑαυτὸν, διότι χωρὶς νὰ συλλογίζεται τὰ ἐνδεχόμενα, ὀλιγοστεύει τὰ μέσα τῆς ἐκπληρώσεως τῶν συνειδησμένων χρειῶν καὶ ἀναγκῶν του, συγχρόνως ὑποδουλόμεται εἰς ἄλλας νέας, καταστένεται ἀδύνατος εἰς τὰ πρέποντα, ἐξοδεύων εἰς τὰ ἀπρεπῆ (2), καὶ τέλος πάντων, ἂν ᾖναι μάλιστα μετρίας καταστάσεως, πτωχεύει, δυστυχεῖ, στερεῖται τὸ ἐλεύθερόν του, καὶ κινδυνεύει νὰ πέσῃ εἰς πολλὰς κακίας καὶ ἀτιμίας. Ἀδικεῖ καὶ τοὺς ἄλλους, διότι ὅσα ἐξοδεύει ἀσώτως καὶ χωρὶς καμμίαν βεβαίαν καὶ ὀρισμένην ὠφέλειαν, ἠδύνατο νὰ τὰ μεταχειρισθῆ εἰς βοήθειαν τῶν ἀναξίως, δυστυχοῦντων, καὶ εἰς τὰς κοινὰς χρείας τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους του* τοὺς ἀδι-

---

(1) Δοκεῖ δὲ ἀπώλειά τις αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡ τῆς οὐσίας φθορά, ὡς τοῦ ζῆν διὰ τούτων ὄντος. (Ἀριστοτέλ. Ἠθικ. Βιβλ. δ'. Κεφ. α').

(2) Δαπανώμενος ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἐστὶ ἐφ' ἃ δεῖ.

ἀδικεῖ ἀκόμη, διότι ἡ ἀσωτία ἐπιφέρει καὶ εἰς τὰ κοινὰ ἡδὴ διαφθοράν. "Ο, τι καλὸν ἔχεις τὰ μέσα νὰ κάμῃ εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον καὶ τὸ ἀμελεῖ, ἀδικεῖ εἰς τοῦτο τοὺς συζῶντας, παραβαίνων τὰς κοινὰς καὶ ἀφ' ἐαυτῶν ὁμολογουμένης συνθήκας τῆς κοινωνίας. Ὁ περιβόητος κωμικὸς Αἴσωπος (1) ἔχων μίαν ἡμέραν συμπόσιον, ἔβαλε μετὰξὺ τῶν ἄλλων φαγητῶν καὶ ἓν εἶδος δέκα χιλιάδων φράγγων, συνιστάμενον ἀπὸ πτηνὰ σπάρια καὶ γυμνασμένα νὰ ψάλλωσιν ἢ νὰ λαλῶσιν. Ἡ Ὀρτεγκία ἀρεφία τοῦ Καρδινάλου Μαζαρίνου παίζουσα ἔρριπτεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ παλατίου τῆς φλωρίας, ὀκτῶ ἡμέρας κατὰ σειράν, ἐκ τῆς κληρονομίας τῆς Δείσσης. Τίς δὲν ἀγανακτεῖ διὰ τοιαύτας ἀσωτίας, τὸ ἀπανθρωπότερον ὅμως καὶ μεγαλητέρας ἀγανακτήσεως ἀξίον εἶναι, ὅταν τίς βλέπῃ ἀρχοντας καὶ ἡγεμόνας νὰ ἀσωτεύωσι τὰ συναγόμενα χρήματα ἐκ τοῦ λαοῦ, τὰ ὅποια δὲν

εἶ-

---

(1) Κλώδιος Αἴσωπος Ῥωμαῖος Κωμικός, 85 πρὸ Ἰηριστοῦ.

εἶναι ἄλλο παρὰ κοινὴ συνεισφορά ἐμπιστευ-
 μένη εἰς τὰς χεῖράς των, διὰ τὰ τὰ μεταχειρί-
 ζονται εἰς τὰς κοινὰς χρείας, εἰς ὑπεράσπι-
 σιν τῶν ὑπηκόων, εἰς ἀναγκαίαν δημοσίους
 οἰκοδομὰς, εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνωσι τὰς τέχνας
 καὶ ἐπιστήμας, καὶ εἰς τὸ νὰ ζῶσιν ἀξίως
 τοῦ σεβαστοῦ χαρακτῆρός των, ἀλλ' ὄχι νὰ τὰ
 χύνωσιν ἀφειδῶς εἰς τοὺς ἀπίστους κόλπους
 τῶν κολάκων, καὶ νὰ τὰ δαπανῶσιν εἰς εὐχα-
 ρίστησιν τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς ἀλόγου φαντα-
 σίας των, ὅποιοι ἐστάθησαν ὁ Πολιορκητῆς Δα-
 μῆτριος, ὁ Ἀντώνιος, ὁ Νέρων, καὶ ἄλλοι
 τοιοῦτοι τραγικοὶ ἡγεμόνες.

Ἄκρασία, Ἀκολασία, Μαλακία.

Ἄκρασία λέγεται, ὅταν τις διακρίνων
 τὰ καλὰ, δὲν πράττη αὐτὰ (1). Θεωρεῖται δὲ
 ἀπλῶς εἰς τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καὶ λύπας.

Λέ-

---

(1) Ἄκρατής οὖν ἐστὶν ὁ ἔχων τὴν ἐπιστήμην
 τῶν καλῶν, οὐκ ἐνεργῶν δὲ αὐτῇ. (Ἀριστοτέλ. Ἠ-
 θικ. Μεγάλ. Βιβλ. β'. Κεφ. 5'.) — Οὐ γάρ ἐστιν αὐ-
 τ' ἐγκατῆς οὐτ' ἀκρατής ὁ τῶν λόγων διαφευσάμενος, ἀλλ'

κα'

τὰς καθυπεστάντει μὲ τὸ σιῆπτερον τοῦ ἡγεμε-
ρικοῦ λόγου.

Εἰς τὰ αὐτὰ πράγματα θεωρεῖται καὶ ἡ
ἀκολασία, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη λόγον ἐναντιού-
μενον (1). Ἀλλ' εἰάν καὶ δὲν ἔχη λόγον ἐπι-
στημονικὸν ἐναντιούμενον, τάχα ἡ πείρα τῶν
ἀποτελεσμάτων τῆς ἀκολασίας, ἢ τὰ παρα-
δείγματα τῶν ἀκολάστων, δὲν εἶναι ἀρκετὰ γὰ
διορθώσασιν τὸν ἀκόλαστον; Ἡ ἀμετρία ἐπι-
φέρει πάντοτε βλάβην· ὁ μένων λοιπὸν εἰς τὴν
ἀκολασίαν, δείχνει ὅτι εἶναι παντάπασιν ἀνόν-
τος καὶ κτηνώδης.

Μαλακὸς τέλος πάντων λέγεται ὁ μὴ ὑ-
ποφέρων οὐδ' αὐτοῦς τοὺς ἀναγκαίους εἰς τὸν
ἄνθρωπον κόπους (2). Πόσον δυστυχὴς εἶναι
λοι-

περὶ ἃ ἔστι· ἔστι γὰρ περὶ ἠδονῆς καὶ λύπας τὰς σω-
ματικὰς ὁ ἀπλῶς ἀκρατής. (ὁ αὐτὸς αὐτόθι)

(1) Ὁ μὲν γὰρ ἀκόλαστος τοιοῦτός τις, οἷος οἷε-
σθαι ἃ πράττει, ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶναι αὐτῷ καὶ
συμφωρότατα, καὶ λόγον οὐδένα ἔχειν ἐναντιούμενον
τοῖς αὐτῷ φηγομένοις ἠδέσιν. (ὁ αὐτὸς αὐτόθι)

(2) Πάλιν ἡ ἀκρασία καὶ ἡ μαλακία οὐκ ἔστα
σαυτόν· ἡ μὲν γὰρ μαλακία ἔστι, καὶ ὁ μαλακός, ὁ
μὴ

λοιπὸν ἢ ζωὴ τοιούτων ἀνθρώπων! Λαβόντες ἀπὸ τὴν φύσιν δυνάμεις, καὶ ὑποκείμενοι εἰς χρείας καὶ περιστάσεις νὰ τὰς μεταχειρίζωνται, φθείρουν ἑαυτὰς, ἐξανδραποδίζονται, καὶ καταστένονται ἀνάξιοι νὰ ζῶσι· διότι ζωὴ κυρίως δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἐνέργεια τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων. Ἡ τρυφή τῶν Συβαριτῶν εἶναι ἢ πλεον περιβόητος εἰς τὴν ἱστορίαν. Ὁ παλαιὸς οὗτος λαὸς τῆς Καλαβρίας ἐστάθη τόσον τρυφιλὸς, ὥστε δὲν ὑπέφερε, λέγουσιν, νὰ εὑρίσκηται εἰς τὴν πόλιν τῶν καμμία τέχνη θορυβώδης. Δὲν ἦτο συγχωρημένον εἰς τινὰ οὐδὲ πετεινοὺς νὰ τρέφῃ, διὰ νὰ μὴ συγχίζωσι μὲ τὰς φωνὰς τῶν τρυφιλῶν αὐτῶν ἀνάπαυσιν· ὅθεν δικαίως ἐσκώπητο καὶ ἐκαταφροοῦντο. Διηγοῦνται ὅτι εἰς ἐκείνων τῶν Συβαριτῶν, ἰδὼν μίαν ἡμέραν γεωργοὺς νὰ σπῶσι βώλους γῆς, τοὺς ἐπαρακάλεσε νὰ ἀφήσωσι τὴν ἐργασίαν τῶν ἕως νὰ περᾶσῃ, λέγων ὅτι ἡ θεὰ τοῦ κόπου τῶν ἔκοπτε
τὰ

μὴ ὑπομένων πόνους, οὐχ ἅπαντας δέ, ἀλλ' οὓς ἀναγκασίως ἂν ἄλλοστις ὑπομείγειεν. (ὁ αὐτὸς αὐτόθ.)

τὰ γόνατά του. Ἄλλος κοιμώμενος εἰς στῆμα ἀπὸ ῥόδα, ἐπαραιπνεῖτο ὅτι ἐπέρασε κακὴν νύκτα, διότι ἐν φύλλον ἦτο διπλωμένον. Ἦσαν βέβαια ἄξιοι τοιούτων σκαμμάτων.

Ὀκνηρία.

Ἡ ὀκνηρία εἶναι κακία, ἥτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ φεύγῃ τοὺς κόπους, νὰ δίδεται εἰς τὴν ἀργίαν, καὶ ἐντεῦθεν εἰς πολλὰ ἄτοπα. Εἶναι δὲ καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὸ κοινόν, διότι τὸ ἀνάλογον φορτίον τῶν ὀκνηρῶν πολιτῶν πίπτει ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους. Κλίβουν δὲ εἰς τὸ πάθος τοῦτο κατ' ἐξαίρετον, τὰ παιδάρια, αἱ γυναῖκες, καὶ οἱ ψυχρᾶς καὶ μεγαλοχολικῆς κράσεως ἄνδρες. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς πρέπει νὰ συνηθίσωσι τὰ τέκνα των εἰς ὠφελίμους γυμνάσεις τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος ὁμοίως ἢ διοικήσεις, νὰ μὴν ἀφίγη κανένα πολίτην ἀργόν. Εἰς τὰς παλαιούς Αἰγυπτίους ἦσαν ἐπιστάται διορισμένοι νὰ παρατηρῶσιν εἰς ὅλας τὰς οἰκίας ἂν οἱ πολῖται ἐργάζωνται, καὶ τὶ ἐργάζονται ὅταν δὲ εὐρισκαν τινὰ ὀκνηρόν, ἢ καταγινόμενον εἰς ἔργα ἀνωφελῆ, τὸν ἐπαίδευαν αὐστηρὰ, ἄς ἄνθρωπον,

πον, ὅς τις ἔχει σκοπὸν, νὰ βλάψῃ τὴν καλὴν εὐταξίαν τῆς πολιτείας. Ὁ Σόλων εἶχε βάλει μάλιστα καὶ νόμον νὰ μὴν ἔχωσι χρέος τὰ τέκνα νὰ τρέψωσι τοὺς γονεῖς, ὅταν δὲν ἤθελαν τὰ μάθειν καμμίαν τέχνην.

Ὁ ἀργὸς βέβαια μὴν ἐξεύρων ἢ μὴ θέλων ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ καταγίγεται εἰς καλὰς καὶ ὠφελίμους ἐνασχολήσεις, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀηδίαν, καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀργίας του, παραδίδεται εἰς διατριβὰς ἀναξίας τοῦ πολίτου, εἰς παιγνίδια, εἰς μέθην, καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας ὑπερβολὰς, διὰ τὰς ὁποίας δικαίως λέγεται, ὅτι ἡ Ἀργία εἶναι μήτηρ πάσης κακίας καὶ πάθους.

Πεισμονὴ ἢ Πείσμα.

Τὸ πείσμα εἶναι πάθος παιδικόν, τὸ ὁποῖον αὐξάνεται μὲ τὴν ἡλικίαν, ὅταν τὸ παραβλέψωμεν. Ὁ πεισματῶδης ἔχει προσκόλλησιν ὑπερβολικὴν εἰς τὴν γνώμην ἢ εἰς τὸ θέλημά του. Ὅταν φθάσῃ τις κατὰ δυστυχίαν νὰ κυριευθῇ ἀπὸ τὸ πάθος τοῦτο, δυσκόλως ἐλευθερόνεται. Εἶναι δὲ μυρία τὰ προερχόμενα ἐκ τούτου δεινά· ἀπὸ τὸ πείσμα προέρχονται